ШЫНДЫҚҚА АПАРАТЫН БІРДЕН-БІР ЖОЛ – ҒЫЛЫМ ЖОЛЫ

Ясауи университеті

a.yassaui@mail.ru | университет студенттерінің үні | № 14 (494) 28 желтоқсан 2020 жыл

БҮГІНГІ НӨМІРДЕ

КЛИНИКА-ДИАГНОСТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ ЖАҢА МЕДИЦИНАЛЫҚ ЖАБДЫҚТАРМЕН ТОЛЫҚТЫ

Үкіметаралық Өкілетті Кеңес төрағасы профессор, доктор Мухиттин Шимшектің бастамасымен Түркия Республикасының Денсаулық сақтау министрлігінің қолдауымен университетіміздің клиника-диагностикалық орталығы заманауи медициналық құралдармен жабдықталды.

2 бетте

ПОРТУГАЛИЯНЫҢ МИНЬО УНИВЕРСИТЕТІМЕН МЕМОРАНДУМ ТҮЗІЛДІ

Жақында Португалиядағы Миньо университетінің ректоры Риу Виейра де Каштру мырзамен ынтымақтастық орнату мақсатында екі жақты онлайн кездесу өтті.

3 бетте

ТҮЛЕКТЕРДІҢ ӨМІРІНЕН БІР ҮЗІК СЫР

Өнер мамандығының түлегі Ербақ Иманбайтегі мен Журналистика мамандығында білім алған Нұрбек Кеңесбай Павлодарда қызмет атқарып жүр.

4 бетте

МЕНДЕ АРМАН ЕМЕС, АЛҒА ҚОЙҒАН МАҚСАТ БАР

Университетіміздің магистранты Хамза Дидар Маратұлы - дзюдодан халықаралық спорт шебері (MSMK), Азия ойындарының чемпионы. 2007 жылдан бастап, Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген жаттықтырушысы, әкесі Марат Фазиевпен бірге жаттыға бастайды.

8 бетте

Б.С.АБДРАСИЛОВ

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің президенті

Құрметті әріптестер мен білімгерлер!

Сіздерді келе жатқан 2021 Жаңа жылмен шын жүректен құттықтаймын!

Еліміз бірлік пен ынтымақтың арқасында өткенге салауат, болашаққа үміт арта отырып, тарих қойнауына аттанғалы тұрған бұл жылды да еңсерді. Түркі әлемінің рухани астанасы - Түркістан қаласы күннен күнге дамып, келбеті жаңарып жатыр.

Түркі жастарының ортақ оқу ордасына айналған Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетіне биылғы жылдың басында Мемлекет басшысы Қ.Ж.Тоқаевтың Жарлығымен ерекше мәртебе берілуі білім ордасының маман даярлау бағытындағы игілікті істеріне жаңа серпін бергенін ерекше атап өтуге болады.

Жаңа жыл қарсаңында біз өткен кезеңді қорытындылай отырып, болашаққа жаңа міндеттерді жоспарлаймыз. Осынау ізгілікті жолда халық игілігіне адал қызмет ету баршамызға ортақ міндет болып табылады.

Сіздерге толағай табыстар мен кәсіби жетістіктер тілеймін!

Жаңа жыл тың шығармашылық ойлар, оң өзгерістер мен жаңа бастамалар жылы болсын!

Жаңа жылда жанұяларыңызға бақыт, шаңырақтарыңызға шаттық, бақ-береке тілеймін!

Жаңа жыл құтты болсын!

УНИВЕРСИТЕТІМІЗ QS РЕЙТИНГІНДЕ ЕЛЕУЛІ СЕРПІЛІС ЖАСАДЫ!

QS UNIVERSITY RANKINGS EMERGING EUROPE & CENTRAL ASIA

Университетіміз жыл сайын желтоқсанда жарияланатын беделді халықаралық үздік университеттер рейтингі — Quacquarelli Symonds (QS) Emerging Europe and Central Asia (EECA) University Rankings 2021 бойынша әлемдегі 400 университет арасында 175 орынға шықты. Соңғы жылдардағы атқарылған ауқымды жұмыстар нәтижесінде университетіміз әлемдік QS рейтингінде елеулі серпіліс жасады. Оқу ордамыздың өткен жылмен (211-орын) салыстырғанда 36 орынға көтеріліп, ең үздік 200 университет қатарына кірді. Бұл отандық университеттер арасында ең үлкен динамикалық өсу көрсеткіші болып табылады.

Quacquarelli Symonds әлемдегі беделді әрі ең жоғары рейтинг болып табылады. Бұл рейтингте ағымдағы жылы Шығыс Европа (Польша, Венгрия, Чехия, Румыния т.б.), Орталық Азия, ТМД, Балтық елдері және Түркиядан 400 университет Ұлыбританияның QS агенттігі тарапынан сарапталған. Өткен жылы бұл рейтингке 350 университет қатысқан. Сараптама университеттердегі білімгер мен оқытушы үлесі, ғылыми дәрежелі ОПҚ үлесі, шетелдік оқытушылар мен студенттер үлесі, академиялық репутация, жұмыс берушілердің пікірі, ғылыми жарияланымдар мен оларға жасалған сілтемелер, интернет ортасындағы белсенділік секілді көрсеткіштер бойынша жүргізіледі.

ЕСЕП

ТӘУЕЛСІЗДІК КҮНІ

Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күні — тарихы тереңде жатқан елдің жаңа заманда өз алдына қайта егемендi ел болған күні. Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінде 16-желтоқсан Тәуелсіздік күніне орай мерекелік концерттік іс-шара өтті.

Университет президенті Болатбек Абдрасилов бастаған басшылық құрамы мерекелік шараны Мәдениет үйінің кіші залында сақтық шараларын сақтай отырып, оқу ордамыздың және қала ардагерлерімен кездесуден бастады. Кездесу барысында I вице-президент Женгиз Томар бұл күннің Қазақстан және Түркі әлемі үшін өте маңызды күн екендігін айта келіп Қазақ елін Тәуелсіздік күні мерекесімен құттықтады.

Шара соңында университет ректоры Б.Абдрасилов ардагерлерді Алғыс хатпен марапаттап, сый-құрмет көрсетті.

Одан әрі мерекелік басты шара Мәдениет үйінің үлкен залында жалғасты. Еліміздің әнұранымен басталған шараға университет қызметкерлері, студенттер мен оқытушы-профессорлар құрамы онлайн және офлайн қатысты. Университет президенті Б.С.Абдрасилов пен I вице-президенті Ж.Томар құттықтау сөз сөйлеп, еліміз үшін тәуелсіздіктің орны қашанда ерекше екендігіне тоқталды.

Сонымен қатар, оқытушы-профессор және бөлім басшылары, бірқатар қызметкерлер құрамы Алғыс хатпен марапатталды. Ал мерекелік шара концерттік бағдарламамен жалғасты. Онда ел рухын асқақтататын әуезді әндер айтылып, күй шертілді.

Университет тарапынан қолдау көрсетілді

Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 29 жылдығына орай Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті басшылығы шаруашылық бөлімнің 100-ге жуық қызметкеріне және оқу ордамыздың жатақханаларында қашықтықтан білім алып жатқан шетелдік және жергілікті студенттерге азық-түлік таратып, әлеуметтік қолдау көрсетті.

Еліміздің Тәуелсіздігі мерекесінде Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті басшылығы оқу ордамыздың жатақханаларында қашықтықтан білім алып жатқан шет елдік және жергілікті студенттерге азық-түлік таратты. Студенттермен кездескен университет президенті Болатбек Абдрасилов, I вице-президент Ж.Томар білімгерлерді мерекелерімен құттықтап, ізгі тілектерін білдірді. Одан өзге, қысқы сессияны жақсы тапсырып, үздік баға алуларына тілекші екендіктерін білдірді.

Сондай-ақ, ректор Б.Абдрасилов заманауи үлгіде жаңа үш жатақхана құрылысының басталғандығын айтып, студенттерді қуантты. Ал әлеуметтік көмек 100-ден астам студентке үлестірілді. Халықаралық университет бұған дейін де білімгерлерге барынша қолдау көрсетіп келеді.

Клиника-диагностикалық орталығы жаңа медициналық жабдықтармен толықты

Үкіметаралық Өкілетті Кеңес төрағасы профессор, доктор Мухиттин Шимшектің бастамасымен Түркия Республикасының Денсаулық сақтау министрлігінің қолдауымен А. Ясауи университетінің клиника-диагностикалық орталығы заманауи әрі өңірге аса қажетті медициналық құралдармен жабдықталып, маңызды дәрі-дәрмектермен қамтылды.

Түркиядан келген керуенді университет ректоры Болатбек Абдрасилов, I вице-президент Женгиз Томар, клиника-диагностикалық орталығының бас дәрігері Осман Ажар мен клиника қызметкерлері қарсы алды.

Клиника-диагностикалық орталығына қолдау көрсетіп, заманауи жабдықтармен қамтамасыз етіп отырғандығын тілге тиек еткен университет ректоры Б.Абдрасилов Өкілетті Кеңес Төрағасы Мухиттин Шимшекке, Түркия Республикасының Денсаулық сақтау министрлігіне алғысын білдірді. Сонымен қатар, I вице-президент Женгиз Томар, Клиника-диагностикалық орталығының бас дәрігері Осман Ажар медициналық құрал-жабдықтардың маңыздылығына тоқтап, ізге тілектерін білдірді.

Клиникаға жеткізілген медициналық құрал-жабдықтарды атап айтсақ – желдеткіштер, инфузиялық помпалар, EKG, Ritim Holter, Aspiratör, Koter, Spirometri және жүктілікті бақылауда өте маңызды феталды мониторингтер, дәрі-дәрмектер мен 100.000 дана үш қабатты бетперде мен 10.000 дана комбинизон т.б заттар бар. Көмекке жіберілген медициналық құрал-жабдықтар мен дәрі-дәрмектердің Түркістан халқының денсаулығы үшін зор септігін тигізетіні сөзсіз.

ІЗГІЛІКТІҢ ЖАРШЫСЫ-ЖАСТАР

Қараша айының 28-29 жұлдыздарында Жамбыл облысы әкімдігінің жастар саясаты мәселелері басқармасы, «Үздіктер таңдауы» қоғамдық бірлестігінің ұйымдастыруымен «ІЗГІЛІКТІҢ ЖАРШЫСЫ-ЖАСТАР» тақырыбындағы жастар арасындағы республикалық пікірсайыс турнирі өтті. Турнирге оқу орнымыздың «Шаңырақ» клубтар координациясының маңынан құрылған «IKTU debate» клубының белді мүшелері қатысып жүлделі орындарға ие болды. Университетіміздің жаратылыстану факультетінің декан орынбасары Нұрлыбек Әбдімүтәліп жетекшілік еткен клубтың мүшелері Ағабек Атабек, Өтеш Алмас I орын, Баймұрат Алмас, Бахтияр Арман жүлделі III орынды иемденіп, «ACER», «Samsung» компанияларының техникалық құрылғыларымен марапатталды.

ПОРТУГАЛИЯНЫҢ МИНЬО УНИВЕРСИТЕТІМЕН МЕМОРАНДУМ ТҮЗІЛДІ

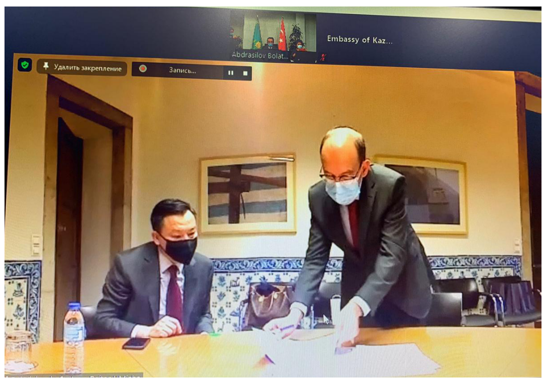

Жақында Португалиядағы Миньо университетінің ректоры Риу Виейра де Каштру мырзамен ынтымақтастық орнату мақсатында екіжақты онлайн кездесу өтті.

Кездесуге Қазақстан Республикасының Португалиядағы Төтенше және Өкілетті Елшісі Дәулет Қасекенұлы Батрашев, оқу орнымыздың президенті Болатбек Абдрасилов, университетіміздің Академиялық инновация және жоғары білімнен кейінгі білім беру ісі жөніндегі вице-президенті Шолпан Есимова, Халықаралық серіктестік орталығының басшысы Малика Қалила қатысты. Онлайн кездесу барысында Болатбек Абдрасилов оқу орнымыздың тарихы мен жетістіктерімен таныстырды.

Онлайн жиында Қ.А.Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті мен Миньо университетінің Өзара ынтымақтастық туралы меморандумына қол қойылды. Меморандум шеңберінде екі университет арасында тәжірибе алмасу, ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу, ғылыми мақалаларды бірлесіп шығару, академиялық ұтқырлық бағдарламасы аясында білімгерлер және оқытушылармен тәжірибе алмасу жоспарланды.

Миньо университеті 1973 жылы құрылған. Қазіргі таңда 20 мыңнан аса білімгерлері бар, олардың 2500 шетелдік студенттер. Ғылыми көрсеткіштері бойынша зерттеу университеті қатарына жатады және белсенді ғылыми-зерттеулер жүргізіледі. Білім алушылар контингентінің 34%-ы магистрант пен докторанттар. Португалияның өндірістік аймағында орналасқан Миньо университеті әлемнің 400-ден астам университетімен байланыс орнатқан беделді оқу орнының бірі болып табылады. Алдағы уақытта екі елдің университеттері арасында ғылыми байланысты арттыру бойынша жұмыстар жүргізілетін болады.

ТҮРКОЛОГИЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫНЫҢ ҚОРЫ ЖАҢА ТАБЫЛҒАН ҚОЛЖАЗБАЛАРМЕН ТОЛЫҚТЫ

Түркология ғылыми-зерттеу институтының қолжазбалар қоры бір бума қолжазба мен литографиялық кітаптармен толықты.

Қолжазбалар Түркістан қаласы Ыштыхат мөлтек ауданы Юсупов көшесінің тұрғыны Абдухашым Абдусаттаровтың ауласындағы ескі үйді бұзған кезде табылған. Үй иесінің айтуынша бұл үйді сатып алған. Кейін 1977 үйді бұзған кезде ескі қамыс арасынан бірнеше көне еңбектер табылған. Оларды бүгінге дейін сақтап, 2020 жылы 20 қарашада Түркология ғылыми-зерттеу институтының ғылыми қызметкері З.Муминоваға табыстаған. Қолжазбаларды сараптау кезінде қолжазбалардың парақтары түгел емес, литографиялық кітаптардың беттері толық сақталмағаны анықталды. Олардың қатарында «Сыр машық Муфрадат» тасбаспа (литография) кітабы 1899 жылы Ташкенттен шыққан. Келесі кітап «Жұма және никақ құтпалары» атты тасбаспа кітап 1900 жылы Ташкентте шыққан. Бұл кітаптың иесі мешіт имамы болуы мүмкін. Бұл кітап негізінен құтпа оқитын имамдарға ғана тән кітап.

Тағы бір қолжазба – 92 беттен тұратын Хикмет қолжазбасы. Бұл Ясауидың немесе шәкірттерінің қолжазбасы болуы мүмкін. Бұларды зерттеу алдағы уақыттың еншісінде.

Келесі еңбектер 100 беттен тұратын парсыша қолжазба мен Науаидің кітабы.

Осыларға қоса кітаптың қалың мұқабасына сақталған 40 бет шамасында көне өзбек тілінде жазылған ғазалға ұқсас қолжазба табылды. Қолжазба мазмұнына қарағанда қолжазба иесі перзентсіз өткен жанның зары мен мұңын жүрекпен жырлаған.

Әр кісінің ақылы болса мен ғәріпке жыласын,
Кімки фәрзәнт дағыда куйген жарандар жиғласын.
Бул менің көңілім учін, жаным анам деп жыласын
Еш пәндең раббона, фәрзантсыздық көрмесин
Һәр күнге жүз күлфат етіп айқардан ярып
Бір кулфат билан һәр күнде жүз мың өлмесін ярық...

Түркология ғылыми-зерттеу институтының ғалымдары институт қорына жаңа қосылған қолжазбалардың алдағы уақытта ғылыми сипаттамасын дайындап, ғылыми айналымға ендірмек.

Роза ЕСБАЛАЕВА,
Түркология ғылыми-зерттеу институтының ғылыми қызметкері

«БАСЫЛЫМ БЕЛСЕНДІЛІГІ КӨРСЕТКІШТЕРІН АРТТЫРУ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМИ МАҚАЛАЛАР ЖАЗУ САПАСЫН ЖАҚСАРТУ»

Университетіміздің Журналистика кафедрасының ұйымдастыруымен «Цифрлық журналистика бағытындағы ғылым мен білім: әлемдік тәжірибелер және ұлттық құндылықтар» тақырыбында онлайн-конференция өтті.

Жиын 80-нен астам ғылыми мақалалардың авторы, профессор Бекжігіт Сердәлінің 60 жасқа толуына орай ұйымдастырылды. Конференцияны профессор, журналистикаға елеулі үлес қосқан үздік оқытушы Сейдулла Садықов жүргізді. Конференцияға университетіміздің басшылары, оқытушы-профессорлары мен студенттер, еліміздің жоғары оқу орындарының ұстаздары, жас ғалымдар, Өзбекстан мен Түркия мемлекетінің ғалымдары мен доктаранттары онлайн режимде қатысты.

Іс-шарада университетіміздің басшылары құттықтау сөз сөйлеп, әріптестері туралы естеліктерімен бөлісті. Конференцияда қоғамдағы медианың жаңғыруы, цифрлық журналистика бағытындағы білім мен ғылым, Сандық телевизияның ерекшеліктері мен болашағы жөніндегі мәселелер талқыланды. Жиын модераторы Сейдулла Садықов осы және жаңа бағыттағы өзге де мақалалар мен баяндамалар алдағы уақытта университет баспаханасынан жинақ боп шығатынын жеткізді. Бұл еңбек журналистика саласында қолданатын бірден-бір құрал болмақ.

Бекжігіт Кенжебекұлының журналистика саласын дамытуға қосқан үлесі мол екенін атап айтқан жөн. Профессор көп жыл бойы ұстаздық етіп, ғылыми еңбектер жазып, сонымен бірге талантты шәкірттер тәрбиелей білді.

СТУДЕНТТЕРІМІЗ ВОЛЕЙБОЛДАН ЖЕҢІМПАЗ

Оқу орнымыздың Спорттық сауықтыру орталығында Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі «Ұлттық ғылыми практикалық дене тәрбиесі орталығының бастамасымен, Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің ұйымдастыруымен тұңғыш рет өткен Волейболдан ерлер арасында Қазақстан Студенттер лигасының V тур ойындары қорытындыланып, марапаттау рәсімі өтті.

Жиынға оқу орнымыздың «Әлеуметтік қолдау және тәрбие істері жөніндегі» вице-президенті Ә.Әбуов, «Рухани жаңғыру» және тәрбие департаментінің директоры Л.Динашева, спорт жанашырлары және оқу орнымыздың спортшылары қатысты.

Бұл спорттық сайыс Қазақстанда студенттер арасында волейболды дамыту, студенттер құрамасын анықтау, жоғары оқу орындарының спорт клубтары арасындағы серіктестікті дамыту және байланыстарды дамыту, ЖОО студенттері арасында салауатты өмір салтын қалыптастыру және Қазақстан Республикасы Президенті Қ.Ж. Тоқаевтың Жолдауындағы «Бұқаралық дене шынықтыруды өркендету ісі жаңа чемпиондар шыңына шығатын пирамидаға айналуы тиіс» деген тапсырмасын орындау мақсатында 2020 жылдың ақпан айында басталған болатын.

Жарысқа Қазақстанның жоғары оқу орындары арасынан Д.Серікбаев атындағы ШҚТМУ (Өскемен қ.), Қызылорда қаласынан Қорқыт ата ҚМУ, Қ.А. Ясауи атындағы ХҚТУ (Түркістан қ.), Silkway Халықаралық университеті (Шымкент қ.), Абай атындағы ҚазҰПУ (Алматы қ.) командалары қатысты.

Бес турдан тұратын жарыс, COVID-19 инфекциясының таралуына байланысты II,III және IV тур ойындарына шектеу қойылған еді. Жарыс нәтижесінде Қ.А. Ясауи атындағы ХҚТУ спортшылары I орын, Қызылорда қаласынан келген Қорқыт ата ҚМУ II орын иеленсе, III орынға Өскемен қаласынан келген Д.Серікбаев атындағы ШҚТМУ тұрақтады.

СТУДЕНТТІК ЖАЗБАЛАР

«ҮЙІРМЕ ҮЛКЕН ӨНЕРГЕ ЖОЛ АШТЫ»

– дейді университетіміздің түлегі, айтыскер ақын һәм ұстаз Тұрар Тілеулиев.

- Тұрар аға, ақын болу бала кездегі арманыңыз ба? Ақындық жолға қалай келгеніңізді айта кетсеңіз?

-Атқа мінген әрбір қазақ екі ауыз өлең құрай алады. Бала кезімнен теледидардан Мұхаметжан, Бекарыс, Оразәлі, Балғынбек, Дәулеткерей ағаларымыз сияқты бірсыпыра ақберен ақындарымыздың айтыстарын тыңдап өстім. Онымен қоса менің үлкен атам Дүйсенбінің бойында ақындық қасиет болған екен, әз әкем Сәрсенбай да өнерге жаны құштар адам. Менің айтысқа қызығушылығымды да біріншіден әкем Сәрсенбай оятқан. Ақындық өнер қаннан берілетін қасиетке ие деп білемін. Әкем айтысты қызыға тыңдайтын. Мен де сол кісіге қосылып айтысты құр жібермей көретін едім. 1998-99 жылдары еліміз еңсесін енді тіктеп, экономикалық қиындықтарды жеңіп келе жатқан кезең менің балалық кезіммен тұспа-тұс келді. Менің балалық шағым Қызылорда облысы, Жаңақорған ауданы, Талап деген ауылда өтті. №54 Жүсіп Қыдыров атындағы қазақ орта мектебінде білім нәрімен сусындадым. Балалық қызықтарым мен тәтті елестердің барлығы сонда тайға таңба басқандай қалды. Ол кездері теледидар көру түгілі, жарық мәселесінің өзі қиын заман болды. Ауылда бір үйде ғана аккумлятор мен теледидар болатын еді, айтыс болатын кезде барлығымыз жапа-тармағай сол үйге барып жиналып отырып айтыс көруші едік. Мектепте ұстаздарымыз мерекелерге арнап өлең шығар дегенде, әкем жазып берген 2 шумақ өлеңді өзім жазғандай мәз болып апарушы едім. Сондықтан, бірінші ұстазым – әкем деп толықтай айта аламын.

2007 жылы мектеп бітіріп, Түркістандағы Ахмет Яссауи атын-дағы Халықаралық қазақ түрік университетіне оқуға түстім. Бір күні сол жерде Бекарыс Шойбековтің ақындар тәрбиелейтін үйірме ашып жатқанын хабарландырудан көріп, сол үйірмеге бардым. Айтыстың арыстаны Бекарыс Шойбековті тек көгілдір экраннан ғана көріп, тыңдап өскен мен үшін бұл үйірмеге қатысу айтыс өнеріне үлкен даңғыл жол ашты. Сол ақындар сыныбында көптеген шәкірттермен бірге білім алдым, олардың арасында Қытай, Моңғолия басқа да елден келген қандастарымыз да бар еді. Сол кезде айтқан мына бір шумақ өлең есімде қалыпты.

Бабаларды теңейміз нар абызға,
Қасиет жыр қондырған санамызға.
Мен Жаңақорған болғанда бұл Түркістан,
Оншалық қашықтық жоқ арамызда.
Шәкірт болсам деп келдім мен де бүгін,
Беделді Бекарыстай ағамызға.

деген шумақты айтқан ем. Міне, осыдан бастап ақындыққа бет бұрып, өнер қудым. Сол кезде қатысқан 30-40 ақындардың ішінен мен ғана әлі күнге дейін Бекарыс ағамыздың жанында келе жатырмын.

–Әр өнердің ішкі құпиясы бар. Ақындар арасында өзара келісушілік туралы әнебір жылдары қоғамда көптеген сын пікірлер айтылды. Сіз айтысқа шығардың алдында қалай дайындаласыз? Шаппа-шап айтысқа қалайсыз?

– Қандай кәсіп болмасын өзіндік сыр құпиясы болатыны баршамызға аян, оған ешқашан көз жұмбаймыз. Десе де, ақындар келісіп айтысады дегенге өз басым келіспеймін, себебі айтыс өнері синккретті өнер. Сен мынаны айт мен мынаны айтамын дегенге сахнада сенің айтқаның бола бермейді. Себебі халықтың қолдауы ақындардың арқасын қоздырып мінез танытуы ол сахна сыртындағы келісімге ерік бермейді. Ақындық деген – пойыз жолдың рельсі емес тура жүретін, тікұшақ емес тура ұшатын. Бірақ бұл мүлдем дайындықты қажет етпейді деген сөз емес. Жауға шабатын батыр да бес қаруын сайлап дайындалатыны сияқты, ақындар да сөзін саптап дайындалады. Себебі мұнда халық сенен жақсы сөздер күтеді. Абай атамыз айтқандай: «Әннің де естісі бар, есері бар. Тыңдаушының құлағын тесері бар» дегендей халық бізден мағыналы сөздер күтеді, соған баға береді.

– Қалай ойлайсыз, бүгінгі айтыстың дамуы қай деңгейде? Өз функциясын атқарып жүр ме?

– Қазіргі таңда айтыс өнерінің қара нары, төл өнерді төрге сүйреп жүрген Жүрсін Ерман ағамыз екенін бүкіл қазақ мойындайды және құрмет тұтады. Айтыс сүйер қауымның барлығы мойындап қойған. Айтыс өз функциясын атқарып жүр ме? – дегенде, атқарып жүр деп айта аламын. Елдің татулығын, халықтың мұң мен зарын үкіметке жеткізе айту, қоғамдағы әртүрлі түйткіл мәселелерді, тіл мен діл мәселесін ақындарымыз әр айтыста көтеріп жырлап жүр, айтып жатыр. Бұл нәрселер әлі де айтыла береді. Өйткені ақынның алдына ешкім тосқауыл бола алмайды. Айтыс келешекте бұдан да жоғары деңгейге көтеріледі деп сенемін.

– «Бір ақынның сау болса тіл мен жағы, мың адамның айтылар мұң мен зары» дегендей халық сөзін сөйлеп жүрген ақындарымыздың бірісіз. Сіздің жүрек нені аңсайды? Көк дөнен көңіл нені көксейді?

Бұл сұрақтағы «Біздің жүрек нені аңсайды?» дегенге келер болсам, Отан-отбасынан басталады емес па, әрбір ер азамат отбасының тыныштығын, амандығын тілесе, тірегі болса, одан кейін Отан мәселесі қатар жүреді. Отанымыздың өркендеуі, тәуелсіздігіміздің мәңгі болуы, ұрпақтар сабақтастығы, дәстүр жалғастығы дегендей, бабадан қалған өнерді балалар жалғап жатса одан артық қандай арман керек. Бұл мақсатта өзімнің де жасап жатқан жұмыстарым бар. Мен қазіргі таңда «Өнер мектебінде» директорлық қызмет атқарамын. Өзім ұстазға шәкірт болып жүріп, қолымнан келгенше шәкірт тәрбиелеп жатырмын. «Бұлақ көрсең көзін аш» дегендей, талантты жас түлектерді тәрбиелеп жатырмыз. Бұл мектепте айтыс өнерімен қоса дәстүрлі ән-жырларымыз, термелеріміз, қос ішекті домбырадан күмбірлеп төгілген күйлеріміз барлығын ұстаздар арқылы шәкірттерімізідің бойына сіңіріп жатырмыз. Көңілім жастарға дәстүрлі мәдениетімізді мұра етіп қалдырсақ дегенді көксейді. Бұрын «Дауысы барлар ән салады» деуші еді, қазір аузы барлар ән салатын заманда, эстраданың төрге шыққан кезеңде дәстүрлі әндеріміз бен күйлеріміздің кенде қалып жатқаны шындық. Сондықтан келешек жастарымызға дәстүрлі өнерді терең насихаттау, бойларына сіңіру біздің мақсатымыз.

– Сіздер кейде айтыста әзілдесіп отырып біраз жерге барып қаласыздар. Айтыс сахнаның арғы жағында жалғасып, бір-бірлеріңізге өкпе айтасыздар ма?

-Жоғарыда айтып өткенімдей айтыс синкретті өнер. Ақындар сахнада әзілдесіп бір-біріне ауыр сөздермен айтып қойып жатады. Ол енді жеке бастың шаруасы емес қой. Ақындар әр өңірден келгендіктен облыс пен облыс арасындағы айтыстарымызда екі аймақтың кемшіліктері айтылады, ащы шындықтары жырланады. Деседе сол айтылған дүние сол сахнада қалады, өз басым бір-біріне өкпе артып жүрген ақындарды көрген емеспін, өйткені ақындық жолды таңдаған адам сөз құдіретін түсініп, осы жолға өзін түгелдей дайындап келу қажет. Өз басым әріптестеріме өкпе артқан емеспін, себебі бұл өнер, бұл сайыс, айтылған сөз сол сахнада қалады.

– Оңтүстіктегі айтыскерлер шоғырының ауызбірлігі қандай? Ақындар ортасы қалыптасқан ба?

–Ордалы оңтүстік елі нағыз ақын жыраулардың, тектілердің, батырлардың мекені, әр тасын түртіп қалсаң, тарихы сөйлей кететін киелі құт мекен. Бекарыс ағамыз – «Түркістанда тайқазан тұрған кезде, қазақтың несібесі таусылмайды» деп айтқанындай, Алла берген Түркістаны, Отырары, ордалы Оңтүстігімнен ақын шықпау мүмкін емес. Себебі, алдымызға сара жол салып кеткен Майлы мен Мәделі, Құлыншақтың өзін жыр алыбы Жамбылдың өзі ұстаз тұтқан, осындай тектілердің ұрпақтары осал болуға қақысы жоқ деп ойлаймын. Арғысы Айтбай Белгібайұлы, Ергөбек ақындарымыз салып кеткен іздер сайрап жатыр. Одан беріде Қанабек Сарыбаев аталарымыз және Тәушен Әбуова болса, айтысымыздың анасындай болған, халық ақыны Әселхан Қалыбекова анамыз бастаған Мұхтар Құралов, Әбдікерім Манапов, Сәбит Әбдірайымов, Бәрібай Оразымбетов, Жарқынбек Наушабеков, Ақмарал Леубаева, Кәрима Оралова, Анар Жаппарқұлова, Бекарыс Шойбеков, Маржан Есжанова осындай жақсылардың жолын қуған біздің ауызбіршілігіміз мықты болмай кімнің ауызбіршілігі мықты болсын. Біздің жақтың үлкен жақсы қасиеті жастар мен үлкендер деп бөлінбейміз. «Жұмыла көтерген жүк жеңіл» дегендей, қандай жағдай болса да бірге ақылдасып шешеміз, үлкендеріміз не дейді барлығымыз бір арнаға ұйысамыз. Қанша дегенмен «кеңеспен пішкен тон келте болмайды» деген ғой. Оңтүстіктегі төрт анамыз әр дайым жиын-тойдың көшін бастап қалмай жүреді. Алла қаласа біз жеңісті күндер мен жемісті күндерде де бірге боламыз деген үміттемін. Дені саудың жаны сау дегендей, оңтүстіктің ақындары тек айтыста ғана емес, спорт шараларында да жасыл алаңда бас біріктіріп отырады. Ұстазымыз Бекарыс Ақсақалұлы жастармен өзі қосылып, бәрінің басын қосып, доп теуіп үлкен жеңістерге бастап жүреді. Оңтүстіктің ақындары Қазақстанның кіші футболдан чемпионы атанған, күміс жүлдегер жеңімпазы, міне осылардың бәрі-бәрі оңтүстік ақындарының ынтымағының айғағы, осы берекенің қаймағы бұзылмасын деп тілеймін.

– Айтыстарыңызды жинақ қылып шығару ойыңызда бар ма?

–Бұл енді үлкен сұрақ. Алдағы шығармашылықты шындап, өз биігіне жеткенде ғана жеміс беретін дүние ғой. Бірақ ол барлық жас ақындардың арманы.

– «Бұлақ та теңіз болғысы келеді» дегендей, сіздерге қарап өнер қуып, бой түзеп жүрген болашақ жас ақындар тәрбиелеп жатқан екенсіз, оларға қандай тәтті тілек насихат айтасыз?

- Сұрағыңыз өте орынды. Мен жоғарыда айтып өткенімдей, 2009 жылы Түркістан қаласында Өнер мектебі ашылды, бұл мектепте ұстазым Бекарыс Шойбеков басшылық қызмет жасады. Университеттегі оқуымды тәмамдағаннан кейін, Өнер мектебінде ұстазыммен бірге шәкірт тәрбиелеу ісіне араластым. Түркістанда алғаш болып дәстүрлі бағытқа тәрбиелеуге айтыс, жыр, поэзия, терме, халық әні сияқты сыныптары ашылды. Қазір дәстүрлі бағыттың жандануына көптеген істер атқарып жатырмыз, оның дәлелі бірнеше шәкірттер тәрбиелеп шығардық және жыл сайын «Тәуелсіздіктің нұрлы таңы» атты оқушылар айтысын өткізіп тұрамыз. Қалалық оқушылар айтысын облыстық деңгейге, одан кейін аймақтық деңгейге, кейін оны республикалық деңгейге көтердік, бізден қанаттанған шәкірттеріміз көптеген айтыстың жүлдегері атанды. Бастысы біз шәкірттеріміздің санына емес, сапасына баса мән береміз. Бұл еңбегіміз өз жемісін беріп жатыр. Мектебімізден Бақдәулет Қожанов, Нұрдәулет Өмірбек деген жас ақындарымыз білім алып шықты. Нұрдәулет Өмірбек деген шәкіртім қазіргі таңда Елордадағы «Шабыт» өнер университетінде оқиды. Еркебұлан Қайназаровқа шәкірт атанды. Студенттер айтысында көптеген жүлделер алды. Қазіргі кезде Тәңірберді Болат, Диханбай Ерсайын, Тасыбек Гүлмарал, Кемалхан Аружан деген шәкірттерімнен көп үміт күтемін. Дәстүрлі ән бағытында да біраз шәкірттер шығардық. Қазақстанның Халық әртісі Қажыбек Бекбосынов ағамызбен тығыз қарым-қатынастамыз. Бұл кісінің шәкірттері біздің мектебімізде өздері шәкірт тәрбиелеп жатыр. «Болам деген баланың бетін қақпа, бөлін бу» дегендей міне, қазіргі таңда болам деп тұрған шәкірттеріміз одан ары қарай тәрбиелеп, жетілдіріп жатқан жайымыз бар.

- Жақсы, рақмет Тұрар аға сұхбатыңызға, алда сахнада талай жыр додасын еншілеңіз, Сізді әлі талай айтыс сахнасынан көремін деп үміттенем. Өнер жолыңыз даңғыл болсын!

- Саған да рақмет, қарындасым! Шығармашылықтың шыңдарын бағындыра бер. Қаламыңның сиясы кеппесін.

Сұхбаттасқан,
Құмаргүл Досанханқызы
ФЖК-011

ТҮЛЕКТЕРДІҢ ӨМІРІНЕН БІР ҮЗІК СЫР

Әлеуметтік желі деген жақсы болды. Іздеген адамыңды тауып алasaң да өмірінің өзгерістерінен хабардар болып отырасың. Осылай фейсбукті ақтарып отырып Өнер мамандығының түлегі Ербақ Иманбайтегінің жазбасын көзім шалып қалды. Журналистика мамандығында білім алған Нұрбек Кеңесбай да Павлодарда екенінен жазбадан оқып білдім. Университет білімгерлеріне болашақта ой салар деген ниетпен Ербақттың жазбасын жариялауды жөн көрдік.

«Солтүстікке көшу» деген оңтүстіктегі халық үшін «ақ қар, көк мұз жастану» немесе «елден безу» сияқты. Оқу бітіріп келген соң «суық жерде не бар?», «Ел арасында болғанға не жетсін?» деген секілді тосқауыл сөздерге кез болып, жарты жыл Талдықорғанда жүріп қалдым. Жәй жүрмедім, әрине. Білдей бір Облыстық театрдың (Бикен Римова атындағы Талдықорған драма театры) қатардағы актері болып жұмыс жасадым. Оқыған мамандығым бойынша тапқан алғашқы жұмысым болған соң еш қиындығы жоқ. Ел қатарлы өнерімізді көрсетіп, ортаға салдық. Өз бағамызды да алдық. Бірақ, «үйі жоқтың күйі жоқ». Аз уақытта күйіміз кете бастады. Балалар жас, отанасы жұмыссыз. Оқу бітіргелі екі жыл болғанмен мамандығы бойынша жұмыс табылмады. Резюмесін апарып, қанша мектептің есігінен көңілсіз шықты. Аудандық «Жұмыспен қамту орталығына» тіркелгенде «сіздің мамандық бойынша (Қазақ филологиясы) кезекте тұрған адам көп, сіз көп күтесіз...» деп шығарып салды. Бір күні отанасына хабарласыпты: «Аудандық акиматқа технишка керек, келіңіз, өтініш жазып кетіңіз» деп. Әйтеуір, «Жұмыс тауып бердік» деу үшін ғой...

Түркістанда актерлік мамандығы бойынша оқысам да, Қазақстанның халық әртісі Қажыбек Бекбосынов ағадан өнеге көріп, дәстүрлі әннен қосымша сабақ алған жайым бар еді. Тамаша болмаса да шамаша ән салатын қабілет бар. Диплом алып, ауылға тартып бара жатқан жолда Қажекеңе соға кеттім. Сонда

«Әй, бала, өмір көрген, өнердің ортасында жүрген ұстазың ретінде, жақын тартсаң әкең ретінде айтар ақылым, атыңның басын тура солтүстікке бұр. Естуімше сондай бір бағдарламалар бар дейді, қапы қалма. Өнерге сусап жатқан орта ғой. Бізден алған өнердің дәнін сонда апарып егіңдер. Ол жақ сен секілді адамдарға мұқтаж (Қазақшадан басқа тіл білмейтінімді айтып тұрғаны болса керек). Оңтүстікте сен секілді тоқсан тоғыз таз бар, өз орнын таппай, күн көріс үшін асыл өнерін де, өзін де тойтомалақпен қор қылып жүрген. Онда барсаң, тым болмаса қазақтың санан көбейтесің...» деп шығарып салған еді.

Солтүстік туралы қайтадан ойлана бастадым. Нұрбек болса менімен күнде хабарласады. Дипломы қолына тие салып, солтүстікке (Павлодарға) көшіп кеткен. Қазір жұмысы бар (бір жарым ставка), қыркүйекте үй де алған. Үсіп-талған ештеңесі жоқ. Ел қатарлы өмір сүріп жатыр, жағдайы жақсы көрінеді. Түркістандағысынан жонданып семіріп алған. «Жақында екінші баламыз болайын деп жатыр, ей» деп сөз арасында көзін қысып, жымсиып күліп қояды. Жалғызсырап жүргенін білдіргісі келмейді...

- Ол жақ қатты суық па?

- Жоқ, сенің Өртекесіңнен, менің Қара жонымнан суық емес.

- Қазақ көп пе? Орыс көп пе?

_ Орыс...

_ А? Сонда...Тілден қиналып жүрген жоқсың ба?

_ ... сен де көшіп келсеңші (бағдарламамен), орыстарға бірге қазақша үйретеміз - дейді қуанып.

Ойланып қалдым. Әзілдеп айтса да, әріден қайырып, Ақ-қарасын айырып айтты. Қажекең көрсеткен жол көз алдымда қайтадан көлбеп жатты. Тартынғам жоқ, бекініп, бөлімді будым да, бір аптада театрдағы жұмыстан шығып, буының-түйініп, науызыздың алғашқы аптасында Павлодарға көштім де кеттім. Көп адам көзін алартып, ақымақ екенімді дәлелдегісі келді. Етегімнен тартып, ерлігімді еэдікке балады. «Театрдан кеткенің өз жолыңды кескенің» деп жатты сол театрға кіре алмай қалған біреулер. Қойшы, бораған сөз, айтылған ақылда есеп жоқ. Елемедім. Еңсемді көтеріп, «ел іші ғой» дедім де алған бетімнен қайтпадым.

Павлодарға көшіп келдік. Құшақ жайып қарсы алған адам аз болған жоқ. Халқының пейлі қандай кең. Өз бауыры көшіп келгендей қуанғандары қаншама. Уақытша квартира табылғанша кәсіліп Нұрбектің үйінде жаттым. Екі күн-нен кейін аудандық мәдениет үйіне музыка-лық жетекші болып жұмысқа орналастым. Қыркүйекте отанасы мектепке орналаспақ болды. Құжаттар жинап өткізсек. Тамызда дипломмен ауылға бағдарламасымен үй де берілмек. Оның сыртында, көшіп келу жол шығыны мен бір жылдық пәтер жалдау құны деп 900 000 тг көлеміндегі көмек қаражат алдық. Жыртығымызға жамау, сыртымызға қамсау болды. Жаңа ортаға жатырқай қарасақ та, жарқылдаған жастықтың буымен жан-жағымызбен қоян-қолтық араласып кеттік...

Міне, жеті жарым ай өте шықты. Үй де алдық, отанасы жұмысқа кірді. Балалар балабақшада. Көйлек көк, көңіл тоқ жүріп жатырмыз. Жұмыстан қолымыз босамайды. Өмір зырылдап өтіп барады.

Орыстарға отырып алып қазақша үйретпесек те, оларға Қазақша сөйлеп бастарын қатырып жүрміз . Әр күніміз қазақ тілі үшін қиан-кескі күреспен өтіп жатыр. Менен кейін де талай отбасы көшіп келген, орысша білмейтіндер көбейіп қалдық. Келетіндер әлі көп. Осы көш тоқтамаса екен деп күнде тілеймін.

Алматыда, Талдықорғанда кредитке белшесінен батып, дипломын сандыққа салып қойып, бәшәлшік сауда қуған, заводтарда ауыр жұмыс істейтін достарым осы постымды оқыса, ойланса екен деп әдейі жаздым. Келіңдер!

Суық жер деп қашпаңдар. Қазақтың даласын Қазаққа толтырайық, қан жүгіртейік бойына деп келсеңдер, оттан ыстық отаның ғой, шуағын төгіп, жылуын береді.

Ия, Айтпақшы, бұл жақта 6 пайыздық кредитті дипломсыз адамдардың артынан еріп жүріп береді. Ешқандай шапкісіз.

Ербақ Иманбайтегі
Өнер мамандығының түлегі

ҒАЛЫММЕН БОЛҒАН БІР СҰХБАТ

Журналистика мамандығы студенттерінің бүгінгі қонағы – университетіміздің ұстазы, т.ғ.к., доцент, ХҚТУ және Ресей Жаратылыстану Академиясының профессоры, ХАА мүшесі МЕЙІРБЕКОВ ӘБДІЛДА ТҰРСҰНХАНҰЛЫ.

– Армысыз аға! Ғылым саласына қалай келдіңіз?

– Мен өзім Кентауда туып өстім. Бала кезімнен техникаға деген қызығушылығым болды. Мектепті тәмәндағаннан кейін, Шымкент қаласындағы Қазақ химия технологиялық институтына оқуға түстім. Көптеген ғылыми-зерттеу лабораторияларында жұмыс жасай бастадым. Міне осылай ұстаздарымыз да ғылым саласына деген құштарлығымызды оятты. Соның ішінде техниканың ғылыми жағына деген көзқарасым ерекше бола бастады. Міне сол сәттен бастап ғылымға аяқ бастым. Біз жастайымыздан ғылым жолында келе жатқан адамдар болғанымыздан, ғылымның болашағын ойлаймыз, алаңдаймыз. Қандай мемлекет дамыса да оның бірінші ғылымы даму керек. Ғылымы дамыған мемлекет дами алады. Қандай өндіріс болсын, қандай сала болсын оның негізі - ғылым. Мемлекетіміздің дамуының негізгі кілті дер едім.

– Техникаға деген қызығушылығым болды деп жатырсыз. Қазақ елі тәуелсіздік алған 29 жылдан бері техника жағынан қандай жетістіктерге жетті?

– 1975 жылы оқуға түсе алмай қалдым , содан 1 жыл Кентау экскаватор зауытында жұмыс жасадым. Кеңес уақыты гүрілдеп тұрған кезінде ғылымның емес ғылыми техникалық прогрестің дамыған кезі еді. Ол кезде үлкен-үлкен өндіріс орындары, қондырғылар жұмыс жасап тұрды. Ал егемендік алған жылдардан бастап үлкен өндіріс орындарының басым көпшілігі жойылып, өндірістің дамуына деген көзқарас өзгеріп кетті. Сол себепті үлкен зауыттар тоқтады. Ал қазір қайта қолға алынып, жаңа технологиялар келіп жатыр. Бізде қай уақытта жаңа технология болса, өндірістің тиімділігі соғұрлым артады. Сол себепті қазір келіп жатқан техникалардың арқасында елімізді алға жылжытатын мүмкіндіктер болып тұр.

– Аға, көптен бері назарымда түйінделіп, жауабын таппай жүрген сұрақ бар еді. Қазақстан неге басқа мемлекеттің өндірген техникаларын өзімізде өндіре алмай жатыр?

– Сұрағыңыз өте орынды. Шыны керек әкінiштісі біз әлі ондай деңгейге жете алмай жатырмыз. Қазіргі жаңа технологияның барлығы қуатты мемлекетттерден шығып жатыр. Біз ол қуатты мемлекеттерге жете қойған жоқпыз. Алайда Қазақстан енді ғана шаңырақ көтерген жас отау, біртіндеп іргесін қалап көркейіп келеді. Алла қаласа барлық технологияларды, техникаларды өзімізден шығарамыз деп ойлаймын.

– Ғылым жолында жеткен жетістіктеріңізге тоқтала кетсек және қай марапат өзіңіз үшін есте қаларлық естелігімен бағалы?

– 2007 жылы « ҚР білім беру ісінің құрметті қызметкері», 2009 жылы ҚР « Жоғары оқу орындарының үздік оқытушысы»,2010-2011 жылдары «Жыл ғалымы» конкурысының жеңімпазы, 2013 жылы Ресей жаратылыстану академиясының «Ғылым мен білімге еңбегі сінген қызметкері»т.б. еңбегімді елеп, марапаттарға ие болдым. Адам қай салада, қандай қызмет атқарса да сол мамандығын сүйіп, жұмысын бар ынтасымен жасауы қажет. Әр саланың өзіндік қиындығы мен қызығы бірге жүреді. Бұл енді осы уақытқа дейінгі жеткен жетістіктерім, істеген еңбектерімнің нәтижесі деп білемін. Барлығы бір күнде бола салған дүниелер емес, күнделікті ізденістің, дамудың арқасындағы жетістіктерім. Мына жетістігім ерекше деп бөліп-жара алмайымын, себебі бұл жетістіктерімнің барлығы менің маңдай терімнің,еңбегімнің нәтижесі, сол үшін барлығы бірдей мен үшін бағалы...

– Қазіргі жастардың техникалық мамандыққа деген көзқарастары,қызығушылықтары қандай деп ойлайсыз?

– Жастардың қазіргі таңда техникалық мамандыққа деген қызығушылықтары артып келе жатыр. Алайда бір айта кететін жайт бұрынғыдай үлкен өндіріс орындары жоқ болғаннан кейін, техникалық мамандықтардың да өзіндік саласы көп десе де соның ішінде кейбір салаларымыздың дамуы төмендеп барады. Мысалы ретінде айтар болсақ, инженерия, механика өндіріс орындарының зауыттарың, сүт өнімдері, ет өнімдеріне деген қызығушылық онша дамымай тұр. Себебі ол өндіріс саласының өте қатты дамып тұрмағандығынан. Міне осының салдарынан жастарымыздың кейбір салаларға деген қызығушылығы болмай тұр. Сол себепті бұл салаларды дамытумыз қажет. жастардың қызығушылығы жоқ деп мән бермесек, кейін мүлдем мамандар болмай қалуы мүмкін. Алайда қазіргі таңда техникалық мамандықтарға соның ішінде жастардың қызығушылығын оятқан IT және т.б. мамандықтар дер едім.

– Бүгінгі сұхбатыңыз үшін сізге рахмет!

– Өркенің өссін қарағым, талаптарыңа нұр жаусын!

Зағипа Әбен
1-курс студенті

ГАЗЕТТІҢ ТҮРІК ТІЛІНДЕГІ ҚОСЫМШАСЫ

AY gazete
BİLİM
KÜLTÜR
SANAT
AHMET YESEVİ ÜNİVERSİTESİ

Portekiz Minho Üniversitesi ile Memorandum imzalanmıştır

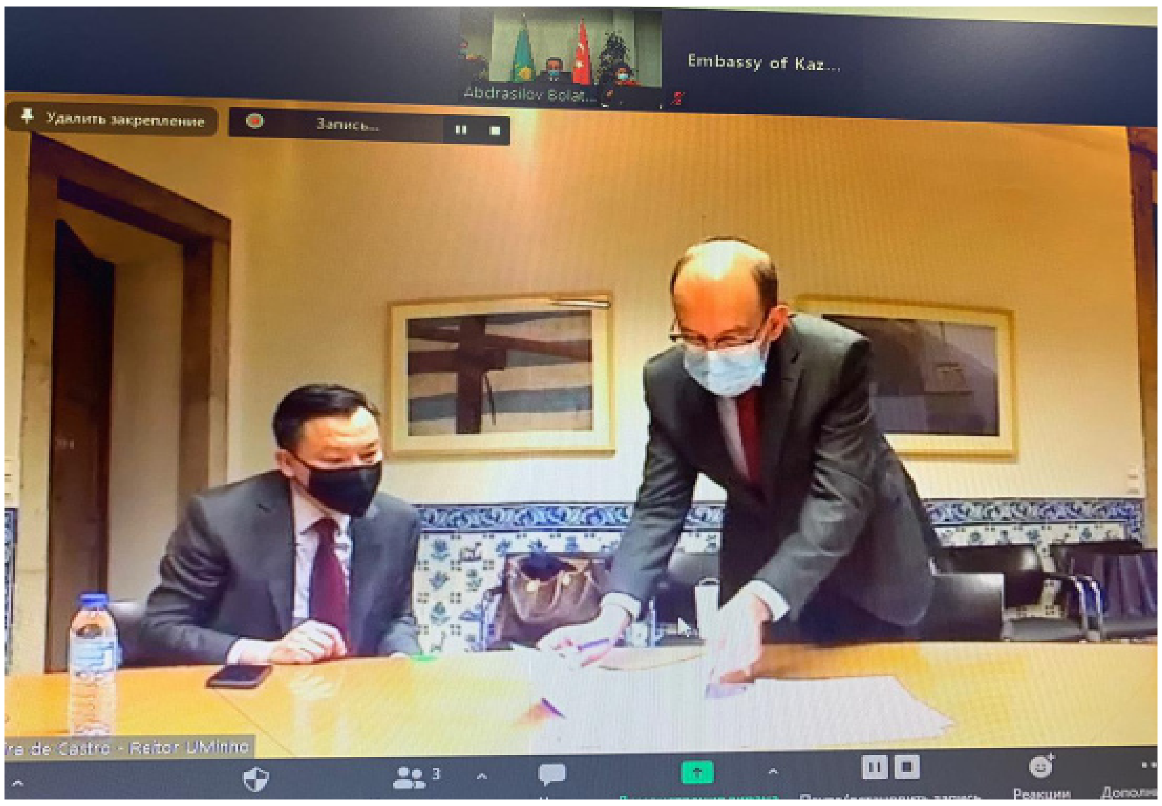

Bugün, Portekiz'deki Minho Üniversitesi rektörü Bay Rio Vieira de Castro ile iki yönlü bir çevrimiçi toplantı gerçekleşti. Toplantıya Kazakistan Cumhuriyeti'nin Olağanüstü ve Tam Yetkili Temsilcisi Daulet Batraşev, Üniversitesi Rektörü Bolatbek Abdrasilov, Lisansüstü Eğitimden Sorumlu Rektör Yardımcısı Şolpan Yesimova, Uluslararası İşbirliği Merkezi Başkanı Malika Kalila katıldı. Online toplantıda Bolatbek Abdrasilov üniversitemizin tarihi ve başarılarından bahsetti.

Online görüşme sonucunda Ahmet Yesevi Üniversitesi ile Minho Üniversitesi arasında iş birliği anlaşması imzalandı. Memoranduma göre akademik hareketlilik programı çerçevesinde iki üniversite arasında deneyim alışverişi, araştırma yapılması, ortak bilimsel makaleler yayınlanması, öğrenci ve öğretmen değişimi yapılması planlanıyor.

Minho Üniversitesi 1973'te kuruldu. Bugün üniversitede 20 binden fazla öğrenci eğitim alıyor. Öğrencilerin% 34'ü yüksek lisans ve doktora öğrencileridir. Portekiz'in sanayi bölgesinde bulunan Minho Üniversitesi, dünya çapında 400'den fazla üniversiteye bağlantısı olan en prestijli üniversitelerden biridir. Gelecekte üniversitelerimiz arasındaki bilimsel ilişkilerin genişletilmesi için çalışmalar planlanmaktadır.

SPORCULARIMIZ ZAFER KAZANMIŞTIR

Üniversitemiz Spor ve Rekreasyon Merkezi'nde Kazakistan Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Bilim Bakanlığı Ulusal Bilimsel ve Pratik Beden Eğitimi Merkezi'nin girişimiyle Hoca Ahmed Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi tarafından düzenlenen Kazakistan Öğrenci Voleybol Ligi 5. Turu sona ermiştir. Toplantıya, Rektör Yardımcısı Amirekul Abuov, "Ruhani Jagıru" Bölüm Başkanı Lyazzat Dinaşeva katılmıştır.

Bu spor yarışması, Kazakistan'daki öğrenciler arasında voleybolun gelişmesini, milli voleybol takımının seçilmesini, üniversite spor kulüpleri arasında ortaklıkların ve temasların geliştirilmesini, öğrenciler arasında sağlıklı bir yaşam tarzının oluşmasını amaçlamaktadır. Bu yarışmai Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Kasım-Jomart Tokayev 'nin Kazakistan Halkına Seslenişini yerine getirmek için Şubat ayından itibaren düzenlenmektedir.

Lig'e, D. Serikbayev Üniversitesi (Öskemen), Korkıt Ata Üniversitesi (Kızılorda), Ahmet Yesevi Üniversitesi (Türkistan), Silkway Üniversitesi (Şımkent), Abay Üniversitesi (Almatı) katılmıştır.

COVID-19 salgını, yarışma düzenindeki değişikliklere neden oldu. Yarışma sonuçlarına göre Amet dYesevi Üniversitesi birinci, Korkıt Ata Üniversitesi ikinci, D.Serikbayev Üniversitesi üςüncü yerini kazanmıştır.

KAZAKISTAN CUMHURIYETI'NIN BAĞIMSIZLIK GÜNÜ AHMET YESEVI ÜNIVERSITESINDE COŞKUYLA KUTLANDI

Kazakistan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığının 29. yıldönümü münasebitiyle 14 Aralık 2020 pazartesi günü Ahmet Yesevi Üniversitesinde çeşitli etkinlikler düzenlendi.

Üniversite Kültür merkezinde düzenlenen ilk etkinlikte rektörlük tarafından ihtiyaç sahiplerine yardım dağıtımı yapıldı. Ardından kıdemli idarecilere marapat töreni düzelendi ve çeşitli hediyeler verildi. Cengiz Tomar, Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü'nü kutlayarak bu günün hem Kazakistan hem de Türk Dünyası için çok önemli olduğuna dikkat çekti.

Etkinlikler büyük salonda gerçekleşen Bağımsızlık Kutlama Töreni ile devam etti. İki ülkenin resmî marşları ile başlayan etkinliğe üniversite personeli, öğrenciler ve öğretim üyeleri online olarak katıldı. Açılış konuşmaları yapan Üniversite Rektörü Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov ve Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar bağımsızlığın her zaman özel olduğunu vurguladı.

Açılış konuşmalarının ardından üniversite idari ve akademik çalışanlarına başarı belge ve madalyaları dağıtıldı. Tören dans ve müzik gösterimi ile son buldu.

AHMET YESEVI ÜNIVERSITESINDE YURTTA KALAN ÖĞRENCILERE KUMANYA YARDIMI YAPILDI

Türkoloji Araştırma Enstitüsü el yazmaları koleksiyonu çeşitli el yazmaları ve litografik kitaplarla doldurulmuştur. Eserler, kentimizin sakini Abduhaşim Abdusattarov'un eski evin yıkılması sırasında bulunmuşlardır. Sahibin söylediklerine göre, eski evi 1977'de yıkılmış olup kalıntılarda birkaç eski eser bulunmuş. Onlar, bugüne kadar muhafaza edilmiş ve 20 Kasım 2020'de Türkoloji Araştırma Enstitüsünün görevlisi Z. Muminova'ya teslim edilmiş. Ne yazık ki kitaplar ve el yazmaları tam olarak korunamamıştır. Bunlar arasında 1899'da Taşkent'te basılan "Sı Maşık Mufredat " kitabı, 1900'de yine Taşkent'te basılan "Cuma ve Nikah Hutbeleri" kitabı vardır. Belki de bu kitabın sahibi cami imamıydı. Bu kitap daha çok Kuran okuyan imamlara yöneliktir.

Ayrıca Hikmetleri içeren 92 sayfalık bir el yazması bulundu. Yesevi veya müritlerinin el yazması olabilir. Enstitü bunu gelecekte inceleyecek.

Yine bir eser, Nevai şiirleri içeren ve Farsça yazılan 100 sayfalık el yazmasıdır.

Ayrıca 40 sayfalık kalın kapaklı bir el yazması da bulundu. El yazmasının içeriğine bakıldığında, yazar, çocuksuz bir ruhun kalp kırıklığını ve kederini anlatmıştır.

Türkoloji Bilimsel Araştırma Enstitüsü bilim adamları, Enstitü fonuna eklenen yazıların bilimsel tanımını hazırlayarak yayınlayacaktır.

Türkoloji Bilimsel Araştırma Enstitüsü

Ahmet Yesevi Üniversitesinde Öğrenci Yurdu Temel Atma Töreni Yapıldı

Ahmet Yesevi Üniversitesi Türkistan yerleşkesinde 15 Aralık 2020 Salı günü 1500 kişilik öğrenci yurdu temel atma töreni gerçekleştirildi.

Törene Üniversite Rektörü Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov, Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar, Türkistan Eyaleti Vali Yardımcısı Arman Sabitov, yatırımcı firma Alem Trust Contruction müdürü Askar Kubanov ve çok sayıda konuk katıldı.

Törenin açılış konuşmasını yapan Abdrasilov, Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev tarafından başlatılan sosyal projeler kapsamında ülkede eğitim ile ilgili faaliyetlere değinerek yeni yapılacak yurtların üniversite için hayırlı olmasını diledi.

Rektör Vekili Tomar konuşmasında, Kazakistan'ın bağımsızlık yıl dönümünün de kutlandığı Aralık ayının önemini vurgu yaparak, son yıllarda Türkistan şehrinde meydana gelen büyük gelişme ve üniversite olarak bu değişme verdikleri katkılardan bahsetti. Tomar, farklı ülkelerden çok sayıda öğrencinin okuduğu üniversitemizde bugün temeli atılan 1500 öğrenci kapasiteli yurt projesinin önemli bir hizmet ve yatırım olduğunu söyledi.

Açılış konuşmalarının ardından 2070 yılındaki öğrencilere ithafen yazılan mektubun bulunduğu tüp tören alanındaki mermer kaide içine yerleştirildi. Temel atma ve hatıra fotoğrafı çekimi ile tören son buldu.

Ahmet Yesevi Üniversitesinde "İpek Yolları'nda Miras Diplomasisi" Konferansı Düzenlendi

17 Aralık 2020 tarihinde Batı Avustralya Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Tim Winter "Heritage Diplomacy Along the Silk Roads" (İpek Yolları'nda Miras Diplomasisi) başlıklı online konferans verdi.

Avrasya Araştırma Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. Vakur Sümer'in takdiminden sonra söz alan Prof. Dr. Tim Winter, konuşmasında ana hatlarıyla Güneydoğu Asya, Orta Asya ve Orta Doğu'daki deneyimlerine dayanarak İpek Yolu'nun tarihi mirası bağlamında Çin'in Kuşak ve Yol girişiminin kültürel boyutlarını anlattı. Prof. Dr. Tim Winter, Çin'in Kuşak ve Yol girişiminin hedeflerinin sadece kültürel değişim girişimi olarak Çin'in yumuşak gücünü diğer ülkelerde yaymayı değil, aynı zamanda diğer hedefleri de içerdiğinden bahsetti.

Büyük İpek Yolu'nun çok eski tarihine rağmen bu kavramın, Batı dünyasında 1930'lardan itibaren kullanılmaya başladığını söyleyen Prof. Dr. Tim Winter, Sovyetler Birliği'nin varlığının böylesi bir projenin yeniden canlandırılmasını ve uygulanmasını büyük ölçüde engellediğinden, bu terimin o kadar popüler olamadığını açıkladı. Soğuk Savaş sırasında Japonya'nın, bu kavramı diplomatik amaçları için kullanma girişimlerinde bulunduğunu ifade eden Prof. Dr. Tim Winter, Soğuk Savaş sonrasında ise Birleşmiş Milletler'in (BM) büyük etkinlikler, sempozyumlar vb. düzenleyerek bu fikrin yaygınlaşmasına büyük katkı sağladığının da altını çizdi. Prof. Dr. Tim Winter'e göre, günümüzde İpek Yolu terimini pek çok ülke jeopolitik tanımlamalardan kültürel diplomasiye kadar pek çok alanda kendi politikalarının betimlenmesinde araçsal olarak kullanmaktadır. Prof. Dr. Winter, her ülke ve kuruluşun İpek Yolu tanımlamasına kendi politikalarında atıfta bulunmasının da günümüzde popülerliğinin katlanarak artmasına imkân verdiğini söyledi.

Konferansın devamında Prof. Dr. Tim Winter, İpek Yolu fikrinin yaygınlaşmasıyla birlikte, bu kavramın bağlamı ve kültürel içeriğinin de değiştiğine vurgu yaptı. Örneğin, 20. yüzyılda İpek Yolu fikri bir barış hareketi ve Batı ile Doğu arasındaki kültürel diyalog ile ilişkilendirilirken 21. yüzyılda ise bunun yerini daha çok diplomasi, yumuşak güç, ticaret, siyasi iş birliği ve diyalog yaklaşımının aldığını ifade etti. Bu bağlamda Çin'in Yeni İpek Yolu ile ilgili fikirleri siyasileştirerek daha çok Çin'in siyasi gündemine uygun olarak jeopolitik bir girişimde bulunmakta olduğundan bahsetti. Dolayısıyla Çin'in Kuşak ve Yol girişiminin uygulanmasına muazzam kaynaklar ayırarak ülkeler ve kıtalar arasındaki kültürel alışveriş de dâhil olmak üzere oldukça büyük bir getiri elde ettiğinin altını çizen Prof. Dr. Tim Winter, Çin'in söz konusu girişim çerçevesindeki büyük yatırımlarının birçok ülkeyi de Kuşak ve Yol girişimine katılmaya ittiğini belirtti.

Konferansın sonunda katılımcılar konuyla ilgili görüş alışverişinde bulundular.

AHMET YESEVI ÜNIVERSITESINDE "DILIMIZIN VE BILIMIMIZIN SOYKIRIMI: KURŞUNLANAN TÜRKOLOJI" KONULU KONFERANS DÜZENLENDI

Ahmet Yesevi Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Enstitüsü tarafından düzenlenen ve ilgi ile takip edilen telekonferansların bu haftaki konuğu Fırat Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Buran, 17 Aralık 2020 Perşembe günü "Dilimizin ve Bilimimizin Soykırımı: Kurşunlanan Türkoloji" konulu bir konferans verdi. Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar'ın da katıldığı konferansın moderatörlüğünü Türkoloji Araştırmaları Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Bülent Bayram yaptı.

Prof. Dr. Ahmet Buran, konferansının ilk bölümünde, üç döneme ayırdığı Rusya'nın Sovyetleştirme politikaları ve "Sovyet Tipi İnsan" tanımı ile ilgili bilgiler verdi. Buran, daha sonra 1926'da yapılan Bakü Kurultayı'nın önemi, burada alınan kararlar ve bunların daha sonraki süreçteki etkileri hakkında ayrıntılı bilgi verdi. 1920'lerden itibaren başlayan Edebi Mahkemeler, buralarda yargılanan Türkologlar ve bilim insanları ile ilgili suçlamalar, nasıl yargılandıkları, aldıkları cezalar ve kurşuna dizilmeleri, konferansın en can alıcı bölümü oldu. Buran, kurşunlanan sadece o insanlar değil, onların geleceğe taşımak istedikleri eserler, kültür ve bilim olduğunu söyledi. Bu dönemde Sovyet zulmünden kaçarak Türkiye'ye gelen Türkologlar hakkında da bilgi veren Buran, Kazakistan'da yaşananlar için ayrı bir konferans sözü verdi.

Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar yaptığı kapanış konuşmasında, ortak alfabenin önemine vurgu yaparak Türk Dünyasının birliği için bunun önemini dile getirdi. Tomar, üniversite olarak online konferanslara çok önem verdiklerini, kendisinin de çok faydalı bilgiler edindiğini söyledi ve tüm katılımcılara teşekkür etti.

Konferansın son bölümünde Prof. Dr. Bülent Bayram, ikinci dönem bu konu ile ilgili farklı konferans ve etkinlikler yapacaklarının müjdesi vererek Prof. Dr. Ahmet Buran'a online teşekkür belgesini takdim etti.

AHMET YESEVI ÜNIVERSITESI ÖĞRENCILERI KAZAKISTAN JUDO ŞAMPIYONASINDA ÖDÜL KAZANDI

Kazakistan Judo şampiyonası yaklaşık 400 sporcunun katılımıyla 18-21 Aralık 2020 tarihleri arasında Aktav'da düzenlendi. Şampiyonada üniversitemizi temsil eden sporcularımız müsabakaları başarıyla tamamladılar. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencimiz Sevara Nişanbayeva kadınlar 57 kilo kategorisinde; İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yöntemi Bölümü 2. sınıf öğrencimiz Didar Hamza ise erkekler 90 kilo kategorisinde birinci olarak altın madalya kazandılar. Spor ve Sanat Fakültesi öğrencilerimizden Erakhan Nuriddin ise erkekler 81 kilo'da üçüncü olarak bronz madalya almaya hak kazandı.

Sporcularımızın antrenörlüğünü üniversitemiz spor kulübü antrenörlerinden Prof. Dr. Abdisadık Khalilayev, Marat Fayziev ve Shavkat Eşmatov yaptılar.

Üniversitemizi başarıyla temsil eden öğrencilerimizi ve antrenör hocalarımızı tebrik eder, başarılarının devamını dileriz.

«МЕНДЕ АРМАН ЕМЕС, АЛҒА ҚОЙҒАН МАҚСАТ БАР»

Хамза Дидар Маратұлы - дзюдодан халықаралық спорт шебері (MSMK), Азия ойындарының чемпионы. 1997 жылы 15 ақпанда Түркістан қаласында дүниеге келген. 2007 жылы Дидар Хамза Түркістан қаласындағы А.Нұрмаханов атындағы олимпиадалық резервтің мамандандырылған балалар мен жасөспірімдер спорт мектебіне, дзюдо бөліміне қабылданады. Онда ол Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген жаттықтырушысы, әкесі Марат Фазиевпен бірге жаттыға бастайды.

- Сәлеметсіз бе, Дидар мырза! Сұхбат беруге келісkeніңізге қуаныштымын. Спорт сүйер қауым үшін қандай жаңалықтарыңыз бар?

- Әзірге жаңалықтар жоқ. Өйткені 7 ай көлемінде карантин болды. Сол себепті жарыстардың бәрі тоқтатылды. Алдағы уақытта Азия жарысы, Grand slam, Grand prix жарыстары өтеді. Солардан ұпай жинап, олимпиадаға лицензия аламыз деген ойдамыз.

-Дидар мырза, чемпион болу үшін спортшыға қандай мінез керек?

-Спортшыға чемпион болу үшін шыдамдылық, төзімділік, қайрат пен намыс керек. Қысқасы жігіт болу керек. Аталған қасиеттер бойда болмаса жетістікке жету қиын.

-Қандай арманыңыз бар?

- Менде арман емес, алға қойған мақсат бар. Олимпиада ойынының жеңімпазы, әлем чемпионы болу. Менің мақсатым осы.

-Дзюдомен қанша жастан бастап айналысып келе жатырсыз?

-Дзюдомен он жасымнан бастап айналысып келе жатырмын. Қазір осы салада жүргеніме он үш жыл болды.

- Сіз секілді чемпион болғысы келіп жүрген жастарға қандай кеңес айтасыз?

- Аянбай еңбек етіп, алға қарай ұмтылыңдар. Мақсат қойыңдар. Айтарым сол.

- Бос уақытыңызда немен айналысасыз?

-Біз көбінесе жарыстарда жүргендіктен бос уақыт бола бермейді. Бос уақыт болғанның өзінде ұйықтап, демалып, энергия жинаймыз.

- Қандай спортшыларды үлгі тұтасыз?

- Елімізде әлемдік деңгейде күресіп, жетістікке жетіп жүрген мықты спортшылар бар. Сол өз еліміздің көк байрағын желбіретіп жүрген ағаларымызды үлгі тұтамын.

- Әсерлі сұхбатыңызға көп рахмет! Еліміздің көк байрағын көкте желбіретіп, биік белестерден көріне беріңіз.

Сұхбаттасқан
Гүлжан Ниязова
1-курс студенті

СПОРТШЫЛАРЫМЫЗ — ЖЕҢІМПАЗ!

Дзюдо күресінен 2020 жылдың желтоқсан айының 18-21 жұлдыздары аралығында Ақтау қаласында ерлер мен әйелдер арасында Қазақстан Республикасының чемпионаты өтті. Байрақты бәсекеге барлық облыстар мен қалалардан 400-ге жуық спортшылар қатысты. Оқу ордамыздың спортшы-студенттеріміз осы аталған жарыста өз өнерлерін көрсетті. Атап өтер болсақ –қыздар арасында 57 кг салмақта 6В04141- Мемлекеттік басқару және экономика жоғары мектебінің студенті Нышанбаева Севара I орын, ерлер арасында 81 кг салмақта «Спорт және өнер» факультетінің студенті Нуриддин Ерахан III орын және 90 кг салмақта 6В04141- Мемлекеттік басқару және экономика жоғары мектебінің студенті Хамза Дидар I орын иеленді.

Спортшымызды жаттықтырып, додаға дайындаған бапкерлері: Қазақстан Республикасының Еңбек сіңірген жаттықтырушы, профессор, Әбдісадық Халилаев, Қазақстан Республикасының Еңбек сіңірген жаттықтырушы Файзиев Марат және Халықаралық Дәрежедегі төреші Ешматов Шавкат

Спортшыларымызға байрақты бәсекелерде жеңіс тұғырынан көріне берулеріне тілектеспіз.

САНАНЫ УЛАҒАН ҚАЛТАФОН

Ояна салып бірінші істейтін жұмысымыз телефон қарау. Кешке ұйықтардан бұрын ең соңғы жұмыс телефон қарау. Мүмкін жан тапсырардан бұрын, ең қия алмайтын дүние телефон болатын шығар...

Аз ойланайықшы, адамдар телефонды меңгереме, жоқ телефон адамдарды меңгеріп бара жатыр ма?

Зерделі телефон дәуірінде, әрбір адам күніне телефонға сан рет басын иіп өмір сүруде ,сол бас идіргіштің көзге бүкіл денеге тигізген зиянына қарамастан тоқтаусыз соған құлшылық етуде...

Кейбір көреген адамдар,телефон арқылы алысты жақындатып,қиынды оңайластырып үлкен құн жаратып жатса,ең ашыныштысы көп санды адамдар түктен-түк жоқ уақытын сарып қылып,ақылды телефон ішіндегі ақылсыз,арзан ойын-күлкіге мәз болып күндерін өткізіп жатыр.

Көпке топырақ шашпаймын,сол телефонға телміріп бос уақытты өткізгенді қояйық ,оның орнына ғылым-білім үйренейік.

Құмаргүл Досанхан,
1-курс студенті

Ясауи университеті
УНИВЕРСИТЕТ СТУДЕНТТЕРІНІҢ ҮНІ

Газет 1995 жылдан шыға бастады

Меншік иесі: Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті

Редактор: Жанар БЕЙСЕНБАЕВА

Ақпарат орталығы
Журналистер:
Бекжігіт Сердәлі
Эльмира Артықбаева
Дизайнер:
Мұрат ШАХАНБАЕВ
Фото маманы: Нахып Шынтеміров

Редакция оқырман хаттарына жауап бермейді және кері қайтарылмайды. Редакцияға жолданған хаттар 1,5 машинкалық беттен аспауы тиіс. Автордың пікірі, мақалалары, ашық хаттары мен үндеулері редакцияның көзқарасын білдірмейді. Кейбір суреттер интернеттен алынды

Газетті есепке қою туралы
№11180-Г куәлікті 2010 жылы 4 қаңтарда Қазақстан Республикасының Байланыс және ақпарат министрлігі берген.

2019 жылдың қаңтарынан бастап « Ясауи университеті» газеті электрондық және интернет форматында шығарыла бастады.

Редакция мекен-жайы: 161200, ОҚО, Түркістан қаласы, Б.Саттарханов № 29, бас оқу ғимараты 601-кабинет. **Байланыс телефоны:** 8 /72533/ 6-38-13, ішкі (1020) **Эл.пошта:** a.yassaui@mail.ru